

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Чернігівська політехніка»

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Геодезія та землеустрій»

Другого рівня вищої освіти

за спеціальністю 193 Геодезія та землеустрій

галузі знань 19 Архітектура та будівництво

Кваліфікація: магістр з геодезії та землеустрою

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
(протокол № 5 від "30" 05 2016 р.)
Освітня програма введена в дію
з 1 вересня 2016 р.

Зі змінами в редакції,
затвердженій Вченою радою
від "27" 12 2022 р., протокол № 9,
наказ № 1067/BL від "27" 12 2022 р.;

Ректор

Голова вченої ради
О. О. Новомлинець

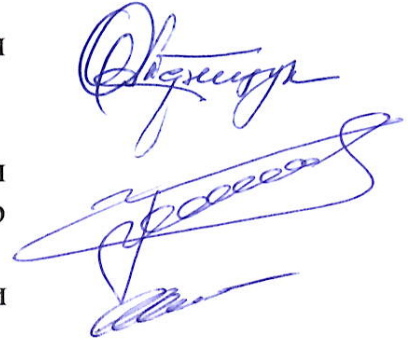
Чернігів 2016

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проєктною групою у складі:

1. Терещук О.І. , к.т.н, доц., професор кафедри геодезії, картографії та землеустрою
2. Корнієнко І.В. , к.т.н., доц., завідувач кафедри геодезії картографії та землеустрою
3. Сахно Є.Ю., д.т.н., проф., професор кафедри геодезії картографії та землеустрою

Додаються рецензії та відгуки зовнішніх стейкголдерів:

Куреня Сергій Олександрович, в.о. начальника Управління містобудування та архітектури Чернігівської обласної державної адміністрації

Бороденчик Антоніна Петрівна, начальник управління Державного земельного кадастру Головного управління Держгеокадастру у Чернігівській області

Непотенко Руслан Васильович, Директор Державного підприємства «Чернігівський науково-дослідний та проєктний інститут землеустрою»

Пінчук Олександр Віталійович, канд. с-г. наук, доцент, фізична особа підприємець

**1 Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності
193 «Геодезія та землеустрій»**

1 Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Національний університет «Чернігівська політехніка» Навчально-науковий інститут архітектури, дизайну та геодезії Кафедра геодезії, картографії та землеустрою
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікаційною оригіналу	Магістр Магістр із геодезії та землеустрою
Офіційна назва освітньої програми	Геодезія та землеустрій
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЕКТС Термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія МОНУ. Сертифікат про акредитацію ОПП «Геодезія та землеустрій» другого (магістерського) вищої освіти, серія УД № 26014137 від 19 лютого 2019 року. Термін дії сертифіката до 01.07.2024 року
Цикл/рівень	FQ-ЕНЕА – другий цикл; QF-LLL – сьомий рівень; НРК України – 7 рівень
Передумови	Здобуття освітнього ступеня «магістр» можуть набувати особи, які здобули освітній ступінь «бакалавр», «магістр», освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст». Конкурсний відбір осіб, які вступають на основі ступеня бакалавра за спеціальністю 193 – Геодезія та землеустрій, враховує результати сертифіката Українського центру оцінювання якості освіти з іноземної мови та фахового вступного випробування. Для осіб, які вступають на основі ступеня вищої освіти магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»), здобутого за іншою спеціальністю, додатково передбачається іспит з іноземної мови та фахове вступне випробування. Університет може визнати та перерахувати кредити ЕКТС, отримані за попередньою освітньою програмою підготовки магістра (спеціаліста) за іншою спеціальністю. Максимальний обсяг кредитів ЕКТС, що може бути перерахований, не може перевищувати 25 % від загального обсягу освітньої

	програми.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Термін дії освітньої програми до 01.07.2024 року або до заміни новою
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://op.stu.cn.ua/view/total_view.php
2 Мета освітньої програми	
формування у здобувачів вищої освіти знань, вмінь, навичок та компетентностей достатніх для вирішення складних комплексних задач у сфері геодезії, землеустрою, дистанційного зондування землі і геоінформатики	
3 Характеристика освітньої програми	
Предметна область(галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань 19 Архітектура та будівництво Спеціальність 193 Геодезія та землеустрій
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна магістра
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Вища освіта у сфері геодезії та землеустрою Об'єктами вивчення і професійної діяльності є теоретичні основи, методика, технології та обладнання для збирання та аналізу геопросторових даних про форму та розміри Землі, її відображення на картах і планах, забезпечення зведення інженерних споруд (включаючи підземні) та вивчення геопросторових зв'язків між об'єктами та структурами Цілі навчання: формування у випускників здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теоретичних знань з геодезії та землеустрою, та технологій і обладнання у галузі топографо-геодезичного виробництва з метою отримання та аналізу геопросторових даних. Теоретичний зміст предметної області: знання про форму та розміри Землі, концепції і принципи ведення топографо-геодезичної діяльності та земельного кадастру, а також їх інформаційне забезпечення. Базові знання з природничих наук та

	<p>поглиблені знання з математики та інформаційних технологій.</p> <p>Методи, методики та технології: польові, камеральні та дистанційні методи досліджень, методики збирання та оброблення геопросторових даних, геоінформаційні технології, технології польових та камеральних робіт у галузі геодезії та землеустрою.</p> <p>Інструменти та обладнання: геодезичне, навігаційне, аерознімальне обладнання, фотограмметричні та картографічні комплекси та системи, спеціалізоване геоінформаційне, геодезичне і фотограмметричне програмне забезпечення для розв'язання прикладних задач в геодезії та землеустрої.</p>
Особливості програми	<p>Досвід кафедри у практичній реалізації геоінформаційних проєктів у місті Чернігові забезпечує передачу практичних знань і навичок у розробці геоінформаційних систем різного прикладного значення.</p> <p>Обов'язковою умовою є проходження дослідницької практики за темою кваліфікаційної роботи. Збирання, обробка та аналіз геопросторових даних під час проходження практики забезпечується використанням безпілотних літальних апаратів, сучасним обладнанням та відповідним програмним забезпеченням.</p> <p>Програма має практичну спрямованість.</p>
4 Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора професій України (ДК 003:2010), випускник може працевлаштуватися на посади з наступними професіями, яким відповідає кваліфікація за дипломом магістра:</p> <p>2148.2 Інженер-землевпорядник;</p> <p>2148.2 Геодезист;</p> <p>2148.2 Фахівець з дистанційного зондування землі та аерокосмічного моніторингу;</p> <p>2148.2 Аерофотозйомник; Фотограмметрист;</p> <p>2131.2 Адміністратор бази (гео) даних, Адміністратор (гео) системи;</p> <p>2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу;</p> <p>2213.2 Інженер з відтворення природних екосистем;</p> <p>2149.2 Інженер з інвентаризації нерухомого майна;</p> <p>2213.2 Інженер з природокористування;</p> <p>2148.2 Картограф; Картограф-укладач; Редактор карт</p>

	2148.2 Фахівець з геосистемного моніторингу навколишнього середовища.
Подальше навчання	Продовження навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня – доктора філософії. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	студенто-центроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через лабораторну та польову практику, електронне самонавчання в системі Moodle, кругли столи, конференції, диспути, дослідницька практика.
Оцінювання	Система оцінювання знань студентів регламентується відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» (2020 р.) та включає поточний, проміжний та семестровий контроль знань з кожної дисципліни, оцінювання результатів практик і атестацію відповідно до ОПП за спеціальністю. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS. Усні чи письмові екзамени та диференційні заліки; захист звіту з дослідницької практики; виконання лабораторних/практичних робіт, рефератів (в якості самостійної роботи), проведення дискусій, семінарів та модулів; захист курсового проекту, кваліфікаційної роботи.
6 Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою або у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних знань та методів геодезичних, фотограмметричних, геоінформаційних, картографічних технологій і систем та кадастру і оцінки нерухомості.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01. Здатність до письмової та усної комунікації українською та іноземними мовами. ЗК 02. Здатність навчатися сприймати набуті знання у сфері геодезії, фотограмметрії, землеустрою, картографії та геоінформатики та інтегрувати їх з уже наявними. ЗК 03. Здатність бути критичним та самокритичним для розуміння факторів, які мають позитивний чи негативний вплив на комунікацію, та здатність

	<p>визначити та врахувати ці фактори в конкретних комунікаційних ситуаціях.</p> <p>ЗК 04. Здатність планувати та керувати часом.</p> <p>ЗК 05. Здатність продукувати нові ідеї, проявляти креативність та здатність до системного мислення.</p> <p>ЗК 06. Здатність здійснювати пошук та критично аналізувати інформацію з різних джерел.</p> <p>ЗК 07. Бути орієнтованим на безпеку.</p> <p>ЗК 08. Здатність до гнучкого способу мислення, який дає можливість зрозуміти і розв'язати проблеми та задачі, зберігаючи при цьому критичне відношення до усталених наукових концепцій.</p> <p>ЗК 09. Здатність до застосування знань на практиці.</p> <p>ЗК 10. Мати дослідницькі навички.</p> <p>ЗК 11. Мати навички розроблення та управління проектами.</p> <p>ЗК 12. Здатність працювати як індивідуально, так і в команді.</p> <p>ЗК 13. Здатність ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях.</p> <p>ЗК 14. Потенціал до подальшого навчання.</p> <p>ЗК 15. Відповідальність за якість виконуваної роботи.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</p>	<p>СК 01. Знання наукових понять, теорій і методів, необхідних для розуміння принципів роботи та функціонального призначення сучасних геодезичних, фотограмметричних приладів та навігаційних систем та їх устаткування.</p> <p>СК 02. Знання основних нормативно-правових актів та довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів в професійній діяльності.</p> <p>СК 03. Знання технічних характеристик, конструктивних особливостей, призначення та правил експлуатації геодезичного, фотограмметричного, навігаційного устаткування та обладнання.</p> <p>СК 04. Знання спеціалізованого програмного забезпечення і ГІС систем та базові вміння програмувати для вирішення прикладних професійних задач.</p> <p>СК 05. Знання професійної та цивільної безпеки при виконанні завдань професійної діяльності.</p> <p>СК 06. Знання сучасних технологічних процесів та систем технологічної підготовки виробництва.</p> <p>СК 07. Уміння застосовувати та інтегрувати знання і розуміння дисциплін суміжних інженерних галузей.</p> <p>СК 08. Здатність використовувати та впроваджувати</p>

нові технології, брати участь у модернізації та реконструкції обладнання, пристроїв, систем та комплексів, зокрема з метою підвищення їх ефективності та точності.

СК 09. Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, що впливають на формування технічних рішень.

СК 10. Здатність застосовувати професійно-профільовані знання й практичні навички для розв'язання типових задач спеціальності, а також вибору технічних засобів для їх виконання.

СК 11. Здатність використовувати знання й уміння для розрахунку апріорної оцінки точності та вибору технологій проектування і виконання прикладних професійних завдань.

СК 12. Уміння ідентифікувати, класифікувати та описувати цифрові моделі шляхом використання аналітичних методів і методів моделювання.

СК 13. Уміння досліджувати проблему та визначати обмеження, у тому числі зумовлені проблемами сталого розвитку та впливу на навколишнє середовище.

СК 14. Уміння аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення.

СК 15. Використання відповідної термінології та форм вираження у професійній діяльності.

7 Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 01. Використовувати усно і письмово технічну українську мову та вміти спілкуватися іноземною мовою (англійською) у колі фахівців з геодезії та землеустрою.

ПРН 02. Знати теоретичні основи геодезії, вищої та інженерної геодезії, топографічного і тематичного картографування, складання та оновлення карт, дистанційного зондування Землі та фотограмметрії, землеустрою, оцінювання нерухомості і земельного кадастру.

ПРН 03. Знати нормативно-правові засади забезпечення питань раціонального використання, охорони, обліку та оцінки земель на національному, регіональному, локальному і господарському рівнях, процедур державної реєстрації земельних ділянок, інших об'єктів нерухомості та обмежень у їх використанні.

ПРН 04. Застосовувати методи і технології створення державних геодезичних мереж та спеціальних інженерно-геодезичних мереж, топографічних знімачів місцевості, топографо-геодезичних вимірювань для вишукування, проектування, зведення і експлуатації інженерних споруд, громадських, промислових та сільськогосподарських комплексів з

використанням сучасних наземних і аерокосмічних методів.

ПРН 05. Використовувати методи збирання інформації в галузі геодезії і землеустрою, її систематизації і класифікації відповідно до поставленого проектного або виробничого завдання.

ПРН 06. Використовувати геодезичне і фотограмметричне обладнання і технології, методи математичного оброблення геодезичних і фотограмметричних вимірювань.

ПРН 07. Використовувати методи і технології землевпорядного проектування, територіального та господарського землеустрою, планування використання та охорони земель, кадастрових знімів та ведення державного земельного кадастру.

ПРН 08. Розробляти проекти землеустрою, землевпорядної і кадастрової документації та документації з оцінки земель, складати карти і готувати кадастрові дані із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем і цифрової фотограмметрії.

ПРН 09. Обробляти результати геодезичних вимірювань, топографічних і кадастрових знімів, з використанням геоінформаційних технологій та комп'ютерних програмних засобів системи керування базами даних.

ПРН 10. Володіти технологіями і методиками планування і виконання геодезичних, топографічних і кадастрових знімів та комп'ютерного оброблення результатів знімів в геоінформаційних системах.

ПРН 11. Володіти методами землевпорядного проектування, територіального і господарського землеустрою, планування використання та охорони земель з врахуванням впливу низки умов соціально-економічного, екологічного, ландшафтнього, природоохоронного характеру та інших чинників.

ПРН 12. Володіти методами організації топографо-геодезичного і землевпорядного виробництва від польових вимірювань до менеджменту та реалізації топографічної та землевпорядної продукції на основі використання знань з основ законодавства і управління виробництвом.

8 Ресурсне забезпечення реалізації програм

Кадрове забезпечення	Всі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітній процес за ОПП за кваліфікацією відповідають профілю і напряму дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної та досвід практичної роботи відповідно до Ліцензійних умов.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість лабораторіями, обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчальних програм (у % від потреби) – 100%; в університеті створений навчально-геодезичний полігон, що дозволяє проводити навчання та займатися науковою діяльністю. Навчання забезпечуються високоточними геодезичними приладами (тахеометри, теодоліти, нівеліри, GPS-приймачі тощо), засобами дистанційного зондування

	<p>землі в оптичному діапазоні (квадрокоптери), фотограмметричною станцією "Дельта", ліцензійним та відкритим спеціалізованим програмним забезпеченням.</p> <p>Аудиторії університету обладнані мультимедійними пристроями. Комп'ютерне обладнання лабораторій відповідає рекомендованим параметрам спеціалізованого програмного забезпечення.</p> <p>Студенти забезпечуються гуртожитком. Наявні: пункти харчування, спортивний зал, спортивний майданчик, медичний пункт.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін (робочі програми, силабуси, конспекти лекцій, методичні матеріали для проведення практичних (лабораторних) занять, самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти, курсових робіт, завдання для поточного та підсумкового оцінювання знань, перелік рекомендованої літератури тощо) представлено в системі дистанційного навчання MOODLE НУ «Чернігівська політехніка». Здобувачі вищої освіти та викладачі можуть використовувати бібліотечно-інформаційну систему, наукову бібліотеку Університету. Інформаційні ресурси бібліотеки за освітньою програмою формуються відповідно до предметної області та сучасних тенденцій наукових досліджень у галузі. Ресурси Наукової бібліотеки НУ «Чернігівська політехніка» доступні через внутрішню та зовнішню мережу.</p>
9 Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Реалізується в університеті відповідно до вимог чинного законодавства та регулюється Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу НУ «Чернігівська політехніка».</p> <p>На основі двосторонніх договорів між НУ «Чернігівська політехніка» та закладами вищої освіти України.</p> <p>Кредити, отримані в інших університетах України, перезараховуються відповідно до довідки про академічну мобільність.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Реалізується в університеті відповідно до вимог чинного законодавства та регулюється Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу НУ «Чернігівська політехніка».</p> <p>На основі двосторонніх договорів між НУ «Чернігівська політехніка» та закладами вищої</p>

	освіти зарубіжних країн-партнерів. Індивідуальна академічна мобільність можлива за рахунок участі у програмі Еразмус+ та інших програмах.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства, Порядку організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства.

2 Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

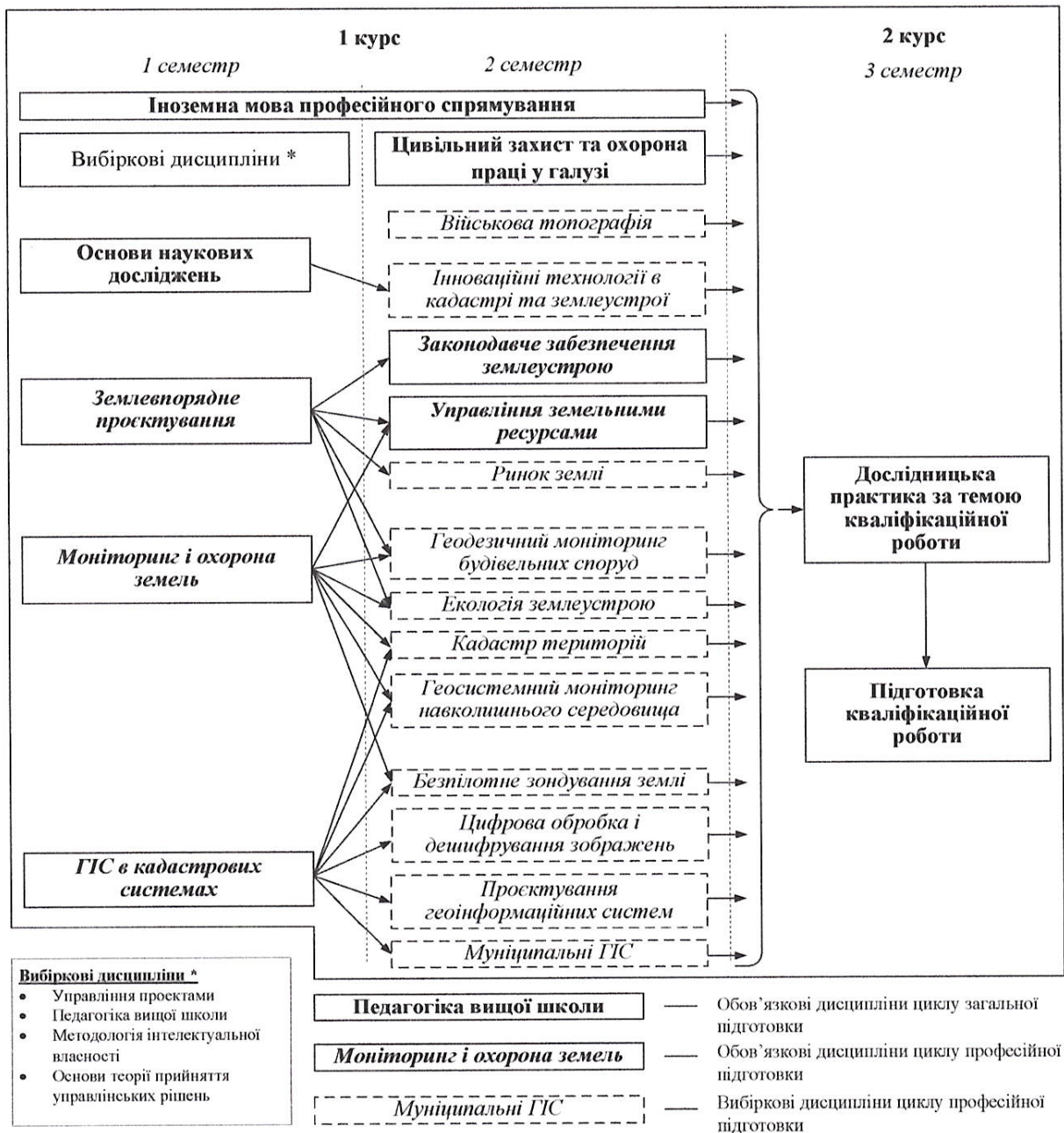
2.1 Перелік компонент ОП

Код н/д	Компонент освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові дисципліни ОП			
ОК 1	Іноземна мова професійного спрямування	4	Диф. залік
ОК 2	Основи наукових досліджень	3	Диф. залік
ОК 3	Цивільний захист та охорона праці у галузі	3	Диф. залік
ОК 4	ГІС в кадастрових системах	6	Іспит, КП
ОК 5	Законодавче забезпечення землеустрою	4	Диф. залік
ОК 6	Моніторинг і охорона земель	5	Диф. залік
ОК 7	Управління земельними ресурсами	5	Іспит
ОК 8	Землепорядне проектування	7	Іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		37	
2. Навчальні дисципліни за вільним вибором здобувача вищої освіти			
ВБ 1	Управління проектами	3	Диф. залік
ВБ 2	Педагогіка вищої школи		
ВБ 3	Методологія інтелектуальної власності	4	Іспит
ВБ 4	Основи теорії прийняття управлінських рішень		
ВБ 5	Безпілотне зондування землі	4	Іспит
ВБ 6	Військова топографія	4	Іспит
ВБ 7	Геодезичний моніторинг будівельних споруд	4	Іспит
ВБ 8	Геосистемний моніторинг навколишнього середовища	4	Іспит
ВБ 9	Екологія землеустрою	4	Іспит

ВБ 10	Інноваційні технології в кадастрі та землеустрої	4	Іспит
ВБ 11	Кадастр територій	4	Іспит
ВБ 12	Муніципальні ГІС	4	Іспит
ВБ 13	Проектування геоінформаційних систем	4	Іспит
ВБ 14	Ринок землі	4	Іспит
ВБ 15	Цифрова обробка і дешифрування зображень	4	Іспит
Загальний обсяг вибіркових компонент:		23	
Практична підготовка			
ОК 9	Дослідницька практика за темою кваліфікаційної роботи	10	Диф. залік
Підготовка до атестації			
ОК 10	Підготовка кваліфікаційної роботи	20	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:		90	

ПРИМІТКА: Здобувачі вищої освіти спираючись на власні уподобання та індивідуальну освітню траєкторією обирають навчальну дисципліну циклу «Вибіркові компоненти ОП» в обсязі: ВБ1-ВБ4 -7 кредитів; ВБ5 - ВБ15- 16 кредитів.

2.2 Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр із геодезії та землеустрою.

Кваліфікаційна робота магістра має містити аналіз літературних джерел і результати самостійної творчої роботи студента, виконаної ним особисто. Тематика магістерських робіт може охоплювати широке коло питань. Обсяг та структура роботи встановлюється окремо в кожному окремому випадку в залежності від специфіки матеріалу і з урахуванням рекомендацій наукового керівника.

Кваліфікаційна робота подається до захисту студентом державною мовою з урахуванням загальних вимог до друкованих робіт.

Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та інших видів академічної недоброчесності.

Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена у репозитарії університету.

Захист кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на засіданні екзаменаційної комісії.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	BB1	BB2	BB3	BB4	BB5	BB6	BB7	BB8	BB9	BB10	BB11	BB12	BB13	BB14	BB15
ПРН01	+									+		+													
ПРН02				+			+	+	+	+					+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ПРН03					+	+	+	+	+	+									+		+			+	
ПРН04							+	+	+	+					+		+						+		+
ПРН05		+		+		+		+	+	+			+		+						+	+	+	+	+
ПРН06				+				+	+	+					+		+			+		+			+
ПРН07				+		+		+	+	+				+				+	+	+	+	+		+	
ПРН08				+				+	+	+	+							+	+	+	+	+		+	
ПРН09				+					+	+					+	+	+					+	+		+
ПРН10				+					+	+					+		+					+	+		
ПРН 11						+		+	+	+	+							+	+		+		+		
ПРН 12			+		+			+	+	+	+			+			+			+					

6. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Закон України «Про вищу освіту» [електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010 (із змінами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 2 вересня 2015 року № 1084)

3. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-povidomlennya-2016-06-01-metodichni-rekomendacziyi-shhodo-rozroblennya-stand>

4. Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 [електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>

5. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 [електронний ресурс]. – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>